

## บทที่ 5

### อภิปรายและสรุปผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตาและแมคเคอร์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดบุคลิกภาพ และสร้างปกติวิสัยของมาตรวัดบุคลิกภาพ ในรูปตารางตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ และสเตโนห์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชลบุรี จำนวน 1,286 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ จำนวน 110 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยอาศัยแนวคิดของคอสตาและแมคเคอร์ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านอาการทางประสาท มีข้อคำถาม 22 ข้อ ด้านการแสดงตัว จำนวน 23 ข้อ ด้านการเปิดกว้าง จำนวน 21 ข้อ ด้านความน่าชื่นชม จำนวน 23 ข้อ และด้านการมีสติรู้ผิดชอบ จำนวน 21 ข้อ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง วิเคราะห์ ค่าสถิติเบื้องต้น ด้วยโปรแกรม SPSS หาคุณภาพของมาตรวัดด้วยโปรแกรม LERTAP 5 และตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง คัดเลือกข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 75 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามองค์ประกอบละ 15 ข้อ และตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองโดยใช้โปรแกรมลิสเรล 8.50

### สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การหาคุณภาพของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ (75 ข้อ) ตามแนวคิดของคอสตาและแมคเคอร์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 มีรายละเอียด ดังนี้
  - 1.1 ความตรงเชิงเนื้อหา ที่ได้จากการพิจารณาคัดขีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ปรากฏว่าข้อคำถามทั้ง 75 ข้อ มีความตรงเชิงเนื้อหา และมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการมากกว่า .50 ทุกข้อ
  - 1.2 ดัชนีอำนาจจำแนกรายชื่อของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ จำนวน 75 ข้อ มีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .23 – .61 จำแนกตามองค์ประกอบได้ดังนี้ ด้านอาการทางประสาท มีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .26 - .61 ด้านการแสดงตัวมีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .23 - .51 ด้านการเปิดกว้างมีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .23 - .45 ด้านความน่าชื่นชมมีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .31 - .53 ด้านการมีสติรู้ผิดชอบมีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .26 - .59

1.3 ค่าความเที่ยงของมาตรวัดบุคลิกภาพบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4 มีค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในตามวิธีของครอนบาคเท่ากับ .85 จำแนกตาม องค์ประกอบ ได้ดังนี้ ด้านอาการทางประสาท .84 ด้านการแสดงตัว .76 ด้านการเปิดกว้าง .74 ด้าน ความน่าชื่นชม .80 และด้านการมีสติรู้ผิดชอบ .83

1.4 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ตามแนวคิดของคอสตา และแมคเคอร์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองเพื่อตรวจสอบองค์ประกอบ ของ มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ จำนวน 75 ข้อ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตามแนวคิดของคอสตาและ แมคเคอร์ โดยภาพรวม ปรากฏว่าค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 937.17;  $p = 1.00$  ที่องศาอิสระเท่ากับ 1376 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .98 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ แล้ว (AGFI) เท่ากับ .96 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีรากของ ค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized RMR) เท่ากับ .02 ค่าความคลาด เคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .00 พิจารณาแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1.4.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ชั้นที่ 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ข้อคำถาม 75 ข้อ จำแนกตามองค์ประกอบ ดังนี้

1.4.1.1 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดบุคลิกภาพห้า องค์ประกอบ ด้านอาการทางประสาท ข้อคำถาม 15 ข้อ ปรากฏว่าทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .14 - .69

1.4.1.2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดบุคลิกภาพห้า องค์ประกอบ ด้านการแสดงตัว ข้อคำถาม 15 ข้อ ปรากฏว่าทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .22 - .53

1.4.1.3 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดบุคลิกภาพห้า องค์ประกอบ ด้านการเปิดกว้าง ข้อคำถาม 15 ข้อ ปรากฏว่าทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .17 - .55

1.4.1.4 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดบุคลิกภาพห้า องค์ประกอบ ด้านความน่าชื่นชม ข้อคำถาม 15 ข้อ ปรากฏว่าทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .27 - .57

1.4.1.5 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดบุคลิกภาพห้า องค์ประกอบ ด้านการมีสติรู้ผิดชอบ ข้อคำถาม 15 ข้อ ปรากฏว่าทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .23 - .58

1.4.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ขั้นที่ 2 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ปรากฏว่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามองค์ประกอบ ดังนี้ ด้านอาการทางประสาท มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ -.52 ด้านการแสดงตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .88 ด้านการเปิดกว้าง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .96 ด้านความน่าชื่นชม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .84 และด้านการมีสติรู้ผิดชอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ.85

2. ปกติวิสัยของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาระดับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบไว้ 3 ระดับ คือ สูง ปานกลาง และต่ำ ดังนี้

2.1 นักเรียนที่มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบระดับสูง มีคะแนนดิบตั้งแต่ 223 – 259 คะแนน มีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ตั้งแต่ 78.15 ขึ้นไป และอยู่ในช่วงสเดโนไนท์ที่ 7 – 9 นักเรียนที่มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบระดับปานกลาง มีคะแนนดิบตั้งแต่ 201 – 222 คะแนน มีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ตั้งแต่ 23.09 – 76.63 และอยู่ในช่วงสเดโนไนท์ที่ 4 – 6 นักเรียนที่มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบระดับต่ำ มีคะแนนดิบตั้งแต่ 153 – 200 คะแนน มีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ตั้งแต่ 0.04 – 20.80 และอยู่ในช่วงสเดโนไนท์ที่ 1 – 3

2.2 เมื่อพิจารณาระดับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบจำแนกตามเพศ มีเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา คือ นักเรียนชาย และหญิงที่มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบระดับสูง มีคะแนนดิบตั้งแต่ 220 - 259, 225 - 255 คะแนน มีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ตั้งแต่ 78.39, 78.38 ขึ้นไป และอยู่ในช่วงสเดโนไนท์ที่ 7 – 9 นักเรียนชาย และหญิงที่มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบระดับปานกลาง มีคะแนนดิบตั้งแต่ 198 – 219, 204 – 224 คะแนน มีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ตั้งแต่ 24.22 – 76.65, 24.68 – 76.75 และอยู่ในช่วง สเดโนไนท์ที่ 4 – 6 นักเรียนที่มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบระดับต่ำ มีคะแนนดิบตั้งแต่ 153 - 197, 156 - 203 คะแนน มีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ตั้งแต่ 0.10 – 22.48, 0.06 – 22.08 และอยู่ในช่วงสเดโนไนท์ที่ 1 – 3

### อภิปรายผลการวิจัย

มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีการตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดอย่างละเอียดหลายขั้นตอน เพื่อพัฒนาให้เป็นมาตรวัดมาตรฐาน และสามารถนำไปใช้ได้จริง มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. คุณภาพของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ

จากผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบจำนวน 75

ข้อ ปรากฏว่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ มีค่ามากกว่า .50 ทุกข้อ ดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อของมาตรวัดทั้งฉบับมีค่าตั้งแต่ .23 -.61 ค่าความเที่ยงของมาตรวัดทั้งฉบับเท่ากับ .85 และค่าความเที่ยงของมาตรวัดในแต่ละองค์ประกอบมีค่าตั้งแต่ .74-.84 อภิปรายได้ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการมีค่ามากกว่า .50 แสดงว่า ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามได้ตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการ ซึ่งหมายถึงข้อคำถามเหล่านั้นมีเนื้อหาตรงตามแนวคิดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของคอสตาและแมคเคอร์

1.2 ผลการวิเคราะห์หาดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อ ปรากฏว่า มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .23 -.61 โดยปกติข้อคำถามแบบอิงกลุ่มมีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาจากดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถาม ดัชนีอำนาจจำแนกที่ดีควรมีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (สมพร สุทัศนีย์, 2545 ก, หน้า 97) การที่ข้อคำถามของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบทุกข้อมีดัชนีอำนาจจำแนกมากกว่า .20 แสดงว่าข้อคำถามสามารถจำแนกผู้ที่มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบสูงกับผู้ที่บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบต่ำได้

1.3 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบทั้งฉบับ (75ข้อ) ปรากฏว่ามีค่าความเที่ยงเท่ากับ .85 ซึ่งถือว่าเป็นมาตรวัดที่มีความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะแบบวัดมาตรฐานควรมีค่าความเที่ยงตั้งแต่ .80 ขึ้นไป (เสรี ชัดแจ้ง, 2544, หน้า 129) แสดงให้เห็นว่า มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นมาตรวัดที่มีคุณภาพ

1.4 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบ ปรากฏว่าค่าความเที่ยงมีค่าตั้งแต่ .74 -.84 จำแนกเป็น ด้านอาการทางประสาท มีค่าความเที่ยง .84 ด้านการแสดงตัว มีค่าความเที่ยง .76 ด้านการเปิดกว้าง มีค่าความเที่ยง .74 ด้านความน่าชื่นชม มีค่าความเที่ยง .80 และด้านการมีสติรู้ผิดชอบ มีค่าความเที่ยง .83 เมื่อเปรียบเทียบค่าความเที่ยงของมาตรวัดในแต่ละองค์ประกอบกับค่าความเที่ยงของมาตรวัดทั้งฉบับ จะเห็นได้ว่าค่าความเที่ยงของมาตรวัดแต่ละองค์ประกอบมีค่าต่ำกว่าค่าความเที่ยงของมาตรวัดทั้งฉบับ เนื่องจากข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบมีจำนวนน้อยกว่าข้อคำถามของมาตรวัดทั้งฉบับ และเมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงในแต่ละองค์ประกอบ ปรากฏว่าองค์ประกอบด้านการแสดงตัว และองค์ประกอบด้านการเปิดกว้าง มีค่าความเที่ยงน้อยกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ๆ และมีค่าความเที่ยงต่ำกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น ซึ่งมีผลมาจากดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถามในสององค์ประกอบนี้มีค่าน้อยกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ เพราะดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อค่าความเที่ยง

(เสรี ชัดแจ้ง, 2544, หน้า 135-136)

1.5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1.5.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของบุคลิกภาพในแต่ละด้าน

1.5.1.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านอาการทางประสาท จำนวน 22 ข้อ ผลปรากฏว่า น้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามทุกข้อ และน้ำหนักองค์ประกอบของบุคลิกภาพแต่ละด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกเป็นด้านความวิตกกังวล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .27 - .51 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .73 ด้านการมีเจตนาร้าย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .41 - .82 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .88 ด้านความรู้สึกเศร้า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .40 - .82 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .55 ด้านการขาดสติ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .34 - .69 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .95 ด้านการระมัดระวังตัวเกินไป มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .14 - .86 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .80 ด้านการมีอารมณ์อ่อนไหว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .39 - .86 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .77

ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 24.6;  $p = 1.00$  ที่องศาอิสระเท่ากับ 53 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .99 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized RMR) เท่ากับ .01 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .00

1.5.1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว จำนวน 21 ข้อ ผลปรากฏว่า น้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามทุกข้อ และน้ำหนักองค์ประกอบของบุคลิกภาพแต่ละด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกเป็นด้านความอบอุ่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .74 - 1.00 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .46 ด้านการชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .36 - .75 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .70 ด้านกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .27 - .55 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .84 ด้านการชอบทำกิจกรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .45 - .72 .55 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ

โดยรวมเท่ากับ .53 ด้านชอบแสวงหาความตื่นเต้น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .48 - .77 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .49 ด้านการมีอารมณ์ด้านบวก มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .35 - .73 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .75

ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 43.34;  $p = 1.00$  ที่องศาอิสระเท่ากับ 78 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .99 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized RMR) เท่ากับ .01 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .00

1.5.1.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านการเปิดกว้าง จำนวน 23 ข้อ ผลปรากฏว่า น้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามทุกข้อ และน้ำหนักองค์ประกอบของบุคลิกภาพแต่ละด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกเป็น ด้านจินตนาการ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .42 - .55 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .73 ด้านสุนทรีย์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .42 - .55 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .76 ด้านความรู้สึกลึก มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .28 - .41 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .69 ด้านการปฏิบัติ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .21 - .54 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .92 ด้านความคิด มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .24 - .55 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .94 ด้านค่านิยม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .39 - .86 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ 1.00

ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 46.50;  $p = 1.00$  ที่องศาอิสระเท่ากับ 98 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .99 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized RMR) เท่ากับ .01 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .00

1.5.1.4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชม จำนวน 23 ข้อ ผลปรากฏว่า น้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามทุกข้อ และน้ำหนักองค์ประกอบของบุคลิกภาพแต่ละด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกเป็น ด้านการไว้ใจผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .55 - 1.00 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .42 ด้านความตรงไปตรงมา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ

ตั้งแต่ .37 - .73 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .59 ด้านความเอื้อเฟื้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .30 - .69 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .88 ด้านว่านอนสอนง่าย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .24 - .61 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .96 ด้านความอ่อนน้อมถ่อมตน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .33 - .71 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .80 ด้านการมีจิตใจอ่อนโยน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .34 - 1.00 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .55

ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 24.87;  $p = 1.00$  ท้องศาอิสระเท่ากับ 62 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .99 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized RMR) เท่ากับ .01 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .00

1.5.1.5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านการมีสติรู้ผัสชอบ จำนวน 21 ข้อ ผลปรากฏว่า น้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามทุกข้อ และน้ำหนักองค์ประกอบของบุคลิกภาพแต่ละด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกเป็น ด้านความสามารถ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .74 - 1.00 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .52 ด้านความเป็นระเบียบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .33 - .64 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .75 ด้านการมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .32 - .74 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .83 ด้านการมีความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .53 - .67 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .99 ด้านการมีวินัยในตนเอง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .41 - .55 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ 1.00 ด้านความรอบคอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .41 - 1.00 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .57

ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 44.55;  $p = 1.00$  ท้องศาอิสระเท่ากับ 78 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .99 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized RMR) เท่ากับ .01 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .00

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบ

ของบุคลิกภาพทั้ง 5 ด้าน ปรากฏว่า น้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามทุกข้อและน้ำหนักองค์ประกอบของบุคลิกภาพแต่ละด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำกว่าเกณฑ์ (น้อยกว่า .30) คือบุคลิกภาพด้านอาการทางประสาท จำนวน 2 ข้อ ด้านการแสดงตัว จำนวน 1 ข้อ ด้านการเปิดกว้าง จำนวน 4 ข้อ และด้านการมีสติรู้ผิดชอบ จำนวน 2 ข้อ ส่วนสาเหตุที่ข้อคำถาม 9 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยเกินไป อาจเนื่องจากข้อคำถามเหล่านั้นวัดได้ไม่ตรงตามแนวคิดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของคอสตาและแมคเคอร์ หรือมีความสอดคล้องกับแนวคิดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบน้อยเกินไป ซึ่งข้อคำถามเหล่านี้ผู้วิจัยไม่ได้คัดเลือกไว้เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของมาตรวัดบุคลิกภาพที่ประกอบด้วยข้อคำถาม 75 ข้อ

ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความสอดคล้องระหว่าง โมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ของบุคลิกภาพทั้ง 5 ด้าน ปรากฏว่าค่าสถิติที่ได้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับข้อเสนอของ เสรี ชัดแจ้ง และสุชาดา กรเพชรปณี (2546, หน้า 11) เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดังนี้ ค่าไค-สแควร์ ต้องมีนัยสำคัญทางสถิติ ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่ามากกว่า .90 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่ามากกว่า .90 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่ามากกว่า .95 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized RMR) มีค่าต่ำกว่า .08 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) มีค่าต่ำกว่า .06 แสดงให้เห็นว่าโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นั้นหมายถึงข้อคำถามของบุคลิกภาพทั้ง 5 ด้าน สามารถวัดได้ตรงกับบุคลิกภาพในแต่ละด้านตามแนวคิดของคอสตาและแมคเคอร์

1.5.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ข้อคำถาม 75 ข้อ ปรากฏว่า น้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามทุกข้อ และน้ำหนักองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ ตามแนวคิดของคอสตาและแมคเคอร์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกเป็นองค์ประกอบด้านอาการทางประสาท มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .14 - .69 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ -.52 ด้านการแสดงตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .22 - .53 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .88 ด้านการเปิดกว้าง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .17 - .55 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .96 ด้านความน่าชื่นชม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .27 - .57 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .84 และด้านการมีสติรู้ผิดชอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .23 - .58 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยรวมเท่ากับ .85 มีข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ ที่มี



คำนำหน้าองค์ประกอบต่ำกว่าเกณฑ์ (น้อยกว่า .30) ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากข้อคำถามบางข้อใช้ข้อความกว้างเกินไป ทำให้นักเรียนมองไม่เห็นภาพพฤติกรรมที่ชัดเจน เช่น ข้อคำถามที่ 1 (ฉันนำเรื่องที่ถูกตำหนิเก็บมาคิดเป็นเวลานานทำให้เกิดความเครียด) ข้อคำถามที่ 44 (ฉันมองเห็นความงดงามของสิ่งต่าง ๆ ที่คนอื่นมักมองไม่เห็น) ข้อคำถามบางข้อใช้ข้อความไม่กระชับ เช่น ข้อคำถามที่ 15 (ฉันแสดงออกอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับความรู้สึกของฉันไม่ว่าดีหรือร้าย) ข้อคำถามที่ 39 (ฉันกล้าแสดงความขัดแย้งหรือความไม่เห็นด้วยกับผู้อื่นได้โดยผู้อื่นไม่รู้สึกรังเกียจ) และข้อคำถามบางข้ออาจจะไม่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น ข้อคำถามที่ 56 (ฉันข้ามถนนตรงทางม้าลาย) จากเหตุผลดังกล่าวอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการตอบข้อคำถามของนักเรียนได้ ส่งผลให้ข้อคำถามมีคำนำหน้าองค์ประกอบต่ำกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น

ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 937.17;  $p = 1.00$  ท้องติอิสระเท่ากับ 1376 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .98 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .96 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized RMR) เท่ากับ .02 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .00 ซึ่งค่าสถิติที่ได้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นั้นหมายถึงมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 (75 ข้อ) สามารถวัดได้ตรงตามแนวคิดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของคอสตาและแมคเคอร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยเลือกใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ มาตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัด ซึ่งการวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในการวิจัยนี้ มีการตรวจสอบหาความสอดคล้องระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับทฤษฎีที่กำหนด และยังมีการผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้นยอมให้ยอมความคลาดเคลื่อนสัมพัทธ์กันได้ จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องยิ่งขึ้น (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 150)

เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบมีความตรงเชิงโครงสร้างคือ กระบวนการพัฒนามาตรวัดที่มีมาตรฐานในการดำเนินการ โดยในขั้นตอนของการเขียนข้อคำถาม ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามจำนวน 210 ข้อ ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาตามนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยผู้เชี่ยวชาญ คัดเลือกข้อคำถามไว้ได้ทั้งหมด เมื่อนำไปทดลองหาคุณภาพของข้อคำถามและคัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ได้ 110 ข้อ แล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองในแต่ละองค์ประกอบ คัดเลือกข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติ องค์ประกอบละ 15 ข้อ รวมเป็นข้อคำถาม

ทั้งหมด 75 ข้อหลังจากนั้นจึงทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันชั้นอันดับสอง เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ตามแนวคิดของคอสตาและแมคเคอร์ ด้วยเหตุผลสองประการนี้จึงทำให้มาตรวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความตรงเชิงโครงสร้างตามแนวคิดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของคอสตาและแมคเคอร์

## 2. ปกติวิสัยของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของคอสตาและแมคเคอร์

มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาให้มีมาตรฐานคะแนนโดยการสร้างปกติวิสัยของมาตรวัด จากนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชลบุรี จำนวน 1,286 คน ปกติวิสัยนี้สามารถเปรียบเทียบบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของนักเรียนได้ โดยพิจารณาจากคะแนนดิบเทียบกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ และสเตโนว์ ผู้วิจัยได้แบ่งบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบเป็น 3 ระดับ คือ บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบระดับสูง บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบระดับปานกลาง และบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบระดับต่ำ ปกติวิสัยที่ใช้ในการเปรียบเทียบนี้ เป็นปกติวิสัยจากการเทียบคะแนนแบบอิงกลุ่ม หลักการสำคัญของการตีความหมายคะแนนแบบอิงกลุ่ม คือ การตีความหมายคะแนนผลการสอบแต่ละคนโดยนำไปเทียบกับปกติวิสัย (เสรี ชัดแจ้ง, 2544, หน้า 82) นั่นคือ เมื่อครูนำมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบไปทดสอบกับนักเรียน และนำผลการวัดมาเปรียบเทียบกับปกติวิสัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ก็จะทำให้ทราบระดับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของนักเรียน ปกติวิสัยของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบนี้ ถือว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้ เพราะมีความเป็นตัวแทน (Representativeness) และมีความทันสมัย (Recency) ความเป็นตัวแทนคือ กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ในการสร้างปกติวิสัยเป็นกลุ่มที่มาจากประชากรเป้าหมาย และมาจากกระบวนการสุ่ม ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรเป้าหมายคือนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการสร้างปกติวิสัยคือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 1,286 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนในกลุ่มประชากรเป้าหมาย ดังนั้นจึงถือได้ว่าปกติวิสัยของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 มีความเป็นตัวแทน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ เสรี ชัดแจ้ง (2544, หน้า 83-84) ที่กล่าวถึงความจำเป็นที่ตัวแทนว่า ปกติวิสัยพิจารณาได้จากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้สร้างปกติวิสัยมาจากกลุ่มประชากรเป้าหมายหรือไม่ โดยทั่วไป จะพิจารณาในเรื่องขนาดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งควรมีขนาดใหญ่เพียงพอที่จะทำให้ค่าสถิติต่าง ๆ มีค่าคงที่ หมายความว่า ถ้าเราเพิ่มจำนวนตัวอย่างที่มีลักษณะเดียวกันเข้าไปในกลุ่มตัวอย่างอีก ค่าสถิติที่คำนวณได้ใหม่จะคล้ายคลึงกับค่าสถิติเดิม ซึ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัย ถือว่ามีขนาดใหญ่เพียงพอที่จะทำให้ค่าสถิติต่าง ๆ มีค่าคงที่ตามเกณฑ์ที่กำหนด เพราะมีจำนวน 1,286 คน แสดงให้เห็นถึงลักษณะการแจกแจงของข้อมูลว่าเป็นการแจกแจงแบบปกติ เมื่อพิจารณาถึงความทันสมัยของมาตรวัดนั้นถือว่ามาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบนั้นมีความทันสมัย เพราะเป็นมาตรวัดที่

สามารถวัดบุคลิกภาพโดยรวมของนักเรียนได้ นักวิจัยจากต่างภาษาและต่างวัฒนธรรม ต่างก็สรุปว่า ลักษณะและโครงสร้างของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบสามารถอธิบายบุคลิกภาพโดยรวมของบุคคลได้ ไม่ว่าจะเป็นเด็ก หรือวัยผู้ใหญ่ และไม่พบองค์ประกอบอื่นนอกเหนือจากห้าองค์ประกอบนี้ (Costa & McCrae, 1997 cited in Engler, 2003, p. 309)

เมื่อทางโรงเรียนนำมาตรวจวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบไปทดสอบกับนักเรียน จะทำให้ทราบถึงบุคลิกภาพโดยรวมของนักเรียน รวมถึงบุคลิกภาพที่เป็นจุดเด่นหรือจุดด้อยของนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนในการกำหนดแนวทางการให้คำปรึกษา หรือจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของนักเรียน เพราะบุคลิกภาพของบุคคลนั้นมีกระบวนการพัฒนาตลอดชีวิตทั้งในทางที่ดีขึ้นและเสื่อมลง การที่ครูได้ทราบถึงจุดเด่นจุดด้อยของนักเรียนจะทำให้สามารถพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง สร้างเสริมบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้สมบูรณ์ได้ โดยไม่ปล่อยให้ไปไปตามยถากรรม ธรรมชาติ หรือสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบ

ครูผู้สอนสามารถนำผลจากการทดสอบบุคลิกภาพของนักเรียนไปเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันจะใช้วิธีการในการเรียน การแสวงหาความรู้ หรือความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายแตกต่างกัน จากงานวิจัยของฮีสโตรม (Heinstrom, 2003) ได้ศึกษาลักษณะของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การแสวงหาความรู้ พบว่าพฤติกรรมรูปแบบการแสวงหาความรู้มีความสัมพันธ์กับมิติทางบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ และบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านแตกต่างกัน จะมีรูปแบบการแสวงหาความรู้ที่แตกต่างกัน และจากงานวิจัยของจันทร์จิรา มั่นตะพงษ์ (2546) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบกับความสามารถในการปฏิบัติงาน พบว่าบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงาน และบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบสามารถร่วมกันทำนายความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้คือ ด้านการมีสติรู้ผิดชอบ ด้านการแสดงตัว ด้านอาการทางประสาท และด้านความน่าชื่นชม และงานวิจัยของสกนธ์ อาภากรณกุล (2547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพตามทฤษฎีห้าองค์ประกอบกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบทั้งห้าองค์ประกอบ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงาน โดยองค์ประกอบด้านการมีสติรู้ผิดชอบ ด้านการแสดงตัว และด้านความน่าชื่นชม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ส่วนองค์ประกอบด้านการเปิดกว้าง และด้านอาการทางประสาทมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และองค์ประกอบที่สามารถนำไป

พยากรณ์ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานได้คือ องค์ประกอบด้านการแสดงตัวและด้านอาการทางประสาท

นอกจากการนำผลการทดสอบบุคลิกภาพไปใช้ในวางแผนการจัดการเรียนการสอนแล้ว ครูผู้สอนสามารถนำผลการทดสอบไปใช้ในการวางแผนการให้บริการให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการปรับตัวอยู่ในสังคม จากการของชลธิชา บุญเลี้ยง (2546) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบกับรูปแบบการเผชิญปัญหา 3 รูปแบบ คือ รูปแบบการเข้าต่อสู้ รูปแบบการถอยหนี และรูปแบบการประนีประนอม พบว่าบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเผชิญปัญหาทั้ง 3 รูปแบบ และงานวิจัยของโอเบรียนและคีสองกีส (O'Brien & Delongis, 1996) ได้ศึกษาอิทธิพลของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบต่อวิธีเผชิญความเครียด 3 รูปแบบ คือ วิธีมุ่งแก้ไขปัญหา วิธีมุ่งแก้ไขอารมณ์ และวิธีมุ่งรักษาความสัมพันธ์ พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านอาการทางประสาทสูง ใช้วิธีเผชิญความเครียดโดยวิธีการมุ่งแก้ไขปัญหาลดกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านอาการทางประสาทต่ำ ผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวสูงจะใช้วิธีเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา ผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านการเปิดกว้างสูงมีวิธีเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชมสูงมีวิธีเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านการมีสติรู้ผิดชอบมีวิธีเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหในระดับสูง

จากที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการทดสอบบุคลิกภาพมีความสำคัญ และมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ทดสอบบุคลิกภาพของนักเรียน ผลจากการทดสอบทำให้รู้จักและเข้าใจนักเรียนแต่ละคนว่ามีบุคลิกภาพเป็นเช่นไร มีจุดเด่นหรือจุดด้อยอะไรบ้าง เพื่อจะได้นำมาวางแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพต่อไป

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ โดยภาพรวมเป็นมาตรวัดที่มีคุณภาพ ดังนั้น โรงเรียนควรนำมาตราวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบไปตรวจสอบบุคลิกภาพของนักเรียน และตรวจสอบบุคลิกภาพเฉพาะด้าน โดยเปรียบเทียบกับปกติวิสัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. โรงเรียนสามารถนำผลการตรวจสอบระดับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของนักเรียนไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับนักเรียน

### ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้มุ่งวัดบุคลิกภาพในภาพรวม ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของนักเรียน โดยแยกเป็นรายด้าน และสร้างปฏิกิริยาคือเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน เพิ่มจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้านให้มากขึ้น เพื่อให้ครอบคลุมบุคลิกภาพในแต่ละด้านมากยิ่งขึ้น
2. ควรหาเกณฑ์ปฏิกิริยาคือของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ของกลุ่มวัยรุ่นกลุ่มอื่น ๆ เช่น วัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดอาชีวศึกษา เป็นต้น แล้วเปรียบเทียบให้เห็นเกณฑ์ปฏิกิริยาคือของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของแต่ละกลุ่ม
3. ควรมีการสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบในรูปแบบอื่น ที่ไม่ใช่มาตรประมาณค่า